

Čaj :)

Pestovanie a druhy čaju

Čaj sú vlastne mladé lístky kra[1] čajovníka, ktorý rastie v trópoch a subtrópoch. Úroda čaju sa zbiera niekoľko ráz do roka a z jedného kra až 30 rokov. Mladé lístky čajovníka sa po zbere upravujú fermentáciou[2] a sušením. Najkvalitnejší je **zelený čaj**[3] (nefermentovaný), ktorý má silné povzbudzujúce účinky. Má prenikavú vôňu a horkastú chuť. Veľmi často sa varieva v Číne, v Japonsku, vo Francúzsku, v USA a Anglicku. V Číne sa vyrába aj **žltozelený čaj**[4]. Má intenzívnu vôňu, sviežu chuť a žltú farbu. Okrem zeleného čaju a žltozeleného čaju patrí medzi základné druhy aj **čierny čaj**[5].

Kvalita čaju

Na Slovensku väčšina ľudí dáva prednosť pitiu porciovaného čaju pred sypaným. príprava sypaného čaju je náročnejšia, ale lahodný pôžitok o to vyšší. Sypaný čaj si zachováva svoju hrubšiu podobu a nie je drtený, ako v sáčkoch. Kvalita čaju je odvodená od jeho pôvodu, voľby lístkov pri zbere, doby zberu, starostlivosti pri spracovaní. Týmto reláciami sa zaoberá v pestovateľských oblastiach ochutnávač[6] a jeho prácu oceňuje čajová burza. Takisto ako u vína aj u čaju existuje široká škála kvalít a cien.

SFTGFOP	- najlepší čaj s ohľadom na kvalitu úrody, zberu a triedenia. Pri zbere sú zbierané len prvé dva lístky a pupeň.
FTGFOP I	- podobný ako predchádzajúci, chýba „S“. To znamená menej pupeňov, ale stále čaj špičkovej kvality. „I“ znamená obchodný kód, nepodáva informáciu o kvalite.
GFOP S.F.	- „S.F.“ znamená druhý zber – ktorý prináša intenzívnejšie čaje ako prvý zber.
GBOP	- „B“ označuje broken. Lístky sú špeciálnou metódou drtené. Sú tmavé, výdatné a horké. Sú uspokojivej kvality.
BOP	- vynikajúce čaje z oblasti Assam.
OP	- čaje označené týmto označením a čaje z Ceylónu sú považované za najvyššiu kvalitu.

Rozlišovanie kvality čaju podľa písmen

Dejiny čaju

Najnovšie objavy dokázali, že pravlastou čaju je Barma. Odtiaľ sa čaj rozšíril do Číny a Indie. podľa legendy bol čaj objavený v roku 2737 p.n.l. čínskym cisárom, keď raz vietor náhodne prifúkol nejaké čajové lístky do hrnca s vriacou vodou.

Okolo roku 3000 p.n.l. - začali v Číne[7] kultivovať čaj.

Z roku 350 n.l. - pochádzajú najstaršie údaje o čaji. Nájde ich v čínskom slovníku.

Roku 1610 - priniesli prvýkrát do Európy čaj (konkrétne čierny) holandskí moreplavci. Zelený čaj bol do Európy privezený až o 30 rokov neskôr.

V 17. storočí - sa čaj stal populárnym po celej Európe a v amerických kolóniách[8].

Roku 1904 - bol na svetovej výstave v St. Louis objavený ľadový čaj.

Roku 1908 - vyvinul Thomas Sullivan z New Yorku koncept čaju vo vrecúšku.

Pitie a príprava čaju

Správne pripravený čaj má dobré chuťové vlastnosti a povzbudzujúce a liečivé účinky. Okrem iného výborne hasí smäd.

[1] Ker = drevina bez kmeňa rozvetvujúca sa od koreňa, krík.

[2] Fermentácia = kvasenie enzýmami.

[3] Získava z čajovníka čínskeho (*Thea Sinensis*).

[4] Takzvaný *oolong*.

[5] Samozrejme, že existujú aj čaje bylinné a lekárske. Bylinkové čaje neobsahujú žiadne skutočné čajové lístky. Bylinkové a lekárske čaje sa vyrábajú z kvetov, lesných plodov, bobúľ, šupiek, zo semienok, z listov a korenkov veľkého množstva rôznych rastlín.

[6] *Tea taster*.

[7] Druhou krajinou, kde sa pitie čaju stalo kultom bolo Rusko. Čínsky veľvyslanec priniesol „pravý nápoj“ cárovi. Potom čo cárovi čaj zachutil, začal sa prevážať na ťavách. 200 až 300 tiav ho prevážalo cez celý Sibír až do Ulambátoru, kde ho preložili a expedovali do Moskvy. Celá cesta trvala tam a naspäť 12 mesiacov. Koncom 18. storočia sa čaj stal takým obľúbeným, že k jeho k prevozu bolo používaných až 6 000 tiav.

[8] Od čias kolónií hral práve čaj dôležitú úlohu v americkej kultúre a zvykoch. Dnes sa americké (ale aj slovenské) školopovinné deti učia o známom „Bostonskom pití čaju“, ktorý bol protestom proti britskej dani z čaju a jednou z akcií, ktoré viedli k revolúcii a nezávislosti USA.

[Oblíbené čaje \(recepty\)](#)

[Aký je účinok čaju na organizmus človeka?](#)